

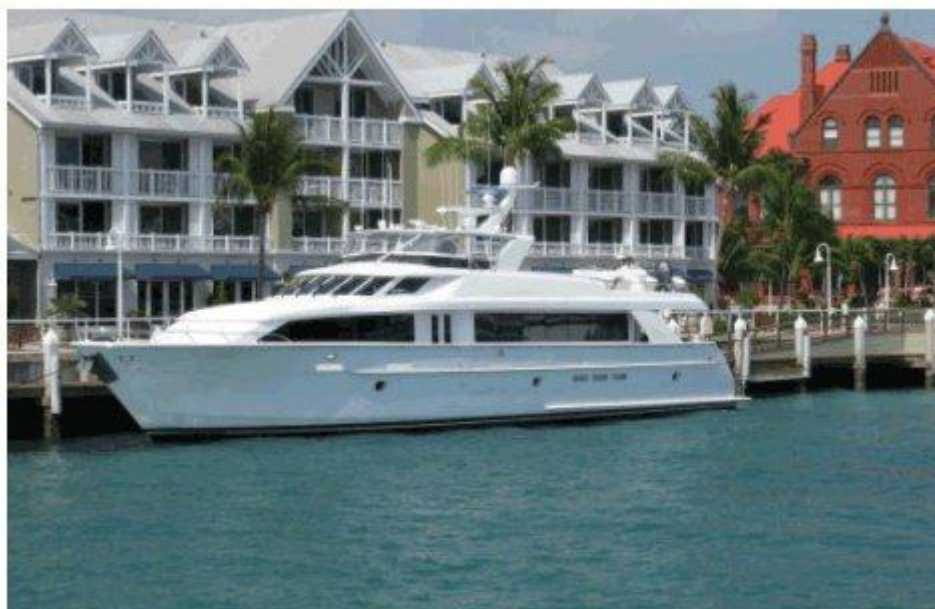

KOOPKRACHT – zuurstof van de economie

(Vertaling presentatie voor studenten van de Erasmus Universiteit – 13 april 2011)

Koopkracht is al waarom het in het leven gaat.

- met meer koopkracht dwing je meer kwaliteit van leven af en
- kun je meer dromen verwezenlijken

Hoe genereer je meer koopkracht?

- a) educatie, carrière, hoger inkomen
- b) middels een degelijk monetair beleid

sub. a is het element waaraan je zelf kunt werken

sub. b middels een zetel in het parlement om het beleid te controleren

Historisch blijkt een regering met de haar ten dienste staande centrale bank altijd opnieuw onze grootste koopkracht handicap te zijn geweest en dat geldt thans in de overtreffende trap!

In het verleden bleken regeringen altijd geneigd meer uit te geven dan er aan middelen binnen kwam. Reden: regeren is vooruitzien voor de korte termijn met de intentie de uit de hand gelopen financiën te laten saneren door de volgende regeringsploeg. Dus als je jouw regering “leuke dingen” voor de mensen ziet doen dan is dat doorgaans een sigaar uit je eigen koopkrachtdoos.

Alleen autonome economische groei staat een overheid toe meer uit te geven naarmate er meer inkomsten ‘in the pipeline’ zitten. In het kader van een toenemende schuldgroei en afnemende economische groei kan een staat zonder een adequaat ‘onderpand’ (goud) nooit meer uitgaven plegen waardoor de schuld ontoelaatbaar groeit. In dat geval is verlies van koopkracht het inherente gevolg.

In de geschiedenis hebben we wereldrijken zien verdwijnen als gevolg van overmatige uitgaven, meestal als gevolg van oorlogvoering. Bijvoorbeeld:

- * het Perzische Rijk 400 v.C.
- * het Romeinse Rijk in de 5th eeuw
- * the Byzantijnse Rijk in de 13th eeuw
- * nu zijn we weer 800 jaar verder – coincidentie?

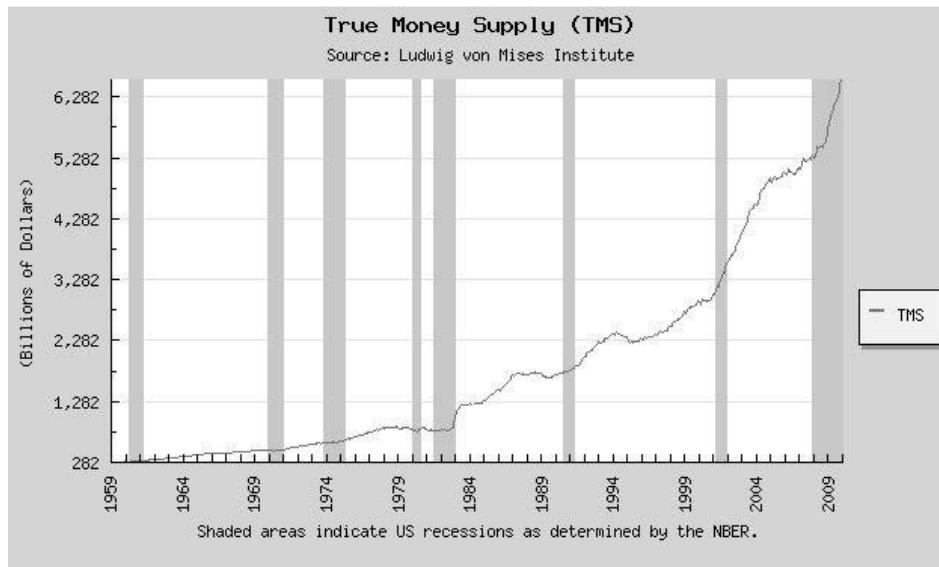
Waarschijnlijk is er toch lering getrokken uit de ondergang van deze ‘empires’ zodat de industrialiserende wereld zich vanaf 1776 wist te verzekeren van een gouden standaard, ook al omdat goud in de 18e eeuw en daarvoor veelal als wereldvaluta werd gehanteerd. Met enige korte weinig succesvolle onderbrekingen wist men het goud in de vorm van een standardeenheid te paren aan de uitgifte van papiergeld. Zodoende kon de geldhoeveelheid worden afgemeten aan de hoeveelheid goud op voorraad. Dat ging zo voort tot augustus 1971.

Nu veertig jaar nadien doemt de vraag of we ons opnieuw moeten voorbereiden op een soortgelijke implosie waarvan bovengenoemde rijken reeds slachtoffer zijn geworden.

Met de huidige **Frankenstein Finance** als laatste redmiddel om schuld met schuld te plempen, lijkt dat er verdacht veel op, het gevolg van onderstaande ontwikkelingen:

- Bij het verlaten van de koppeling van de dollar met het goud in 1971 was de VS met haar munt als wereldreserve in staat op kosten van de rest van de wereld het krediet tot haar hoogste verworvenheid te institutionaliseren (dat hebben we tot dusver toegelaten)
- Het muntakkoord van Maastricht, waartoe de eerste aanzet al in februari 1992 is gegeven bleek te rusten op boterzachte afspraken waarvan we nu “de vruchten” plukken en straks de rekening dienen te betalen
- Als gevolg van de schuldenopbouw die een rem legt op de economische groei en zonder voldoende dekking van deze schuld, daalt de koopkracht van beide munten en wordt de import duurder
- De prijzen stijgen zonder dat de inkomsten hiermee gelijke tred houden; tegelijk dient er op de overheidsuitgaven te worden besnoeid inclusief het sociale zorgstelsel, m.a.w. er wordt van twee kanten ingeleverd; als gevolg van geringere bestedingsmogelijkheden neemt de economische groei af en ligt er een onomkeerbare neerwaartse economische spiraal in het vooruitzicht
- Centrale tendens: blijvend afnemende koopkracht, omdat geldcreatie de koopkracht van het ‘fiat’ geld aantast, terwijl bovendien daarmee geen autonoom groeiende economie kan worden bewerkstelligd, ook al beweerde John Maynard Keynes in theorie het tegendeel.

“Money Supply Explosion!”

Hoe kon dit gebeuren? Terug naar het verleden!

Bretton Woods – 1944

Als gevolg van overmatige schuldvorming in de jaren '30 hadden de meeste westerse landen de gouden standaard opgegeven. Teneinde na WO II een systeem van internationale financiële stabiliteit te vestigen, werd de gouden standaard opnieuw geïntroduceerd maar nu gekoppeld aan de dollar als 's werelds reserve valuta (“zo goed als goud”). Buitenlandse (niet binnenlandse!) dollar tegoeden zouden te allen tijde in goud kunnen worden omgezet in de orde van \$35 voor één troy ounce. Daar er “voldoende” geconfisceerd goud in de kluizen van Fort Knox lag, bestond er geen enkele twijfel aan de kredietwaardigheid van Amerika.

Wanneer ging het fout? Dat kwam door de Vietnamoorlog die om zoveel meer geld vroeg dan de economische groei kon opbrengen hetgeen in het buitenland twijfels opriep. Om deze reden wenste voormalig president De Gaulle van Frankrijk eind jaren '60 de Franse dollartegoeden om te zetten in goud.

Augustus 1971 – in plaats van de rente te verhogen en de schuld terug te brengen, verkoos toenmalig president Nixon om het “goudluik” te sluiten en de koppeling met goud te beëindigen. Ondanks deze actie bleef de dollar 's werelds reserve valuta maar nu zonder het “gouden onderpand”. Het directe resultaat was dat alle valuta's tegen een vanaf dat moment dalende dollar maar ook tegen elkaar begonnen te zweven.

In zijn tv toespraak hield Nixon zijn gehoor voor dat “de dollar altijd een dollar zou blijven”. Hij zei er niet bij dat de impliciete waardedaling van de dollar tot minder koopkracht zou leiden. Op dat moment verkeerde ik in New York en was getuige van “het gesprek van de dag” maar niemand had in de gaten wat er zou gaan spelen. In die tijd droeg de industriële productie nog flink bij aan een positieve handelsbalans en draaide de economie merendeels op eigen olie. Wel begon de inflatie in de loop van de '70-er jaren flink op te lopen zelfs tot ruim 15% in het begin jaren '80. In die tijd was er nog voldoende economische “balans” om de rente zodanig te verhogen dat de inflatie kon worden ingedamd (Fed president Paul Volcker).

Maar wat betekende de loskoppeling in werkelijkheid? Dat de V.S. onder de dekmantel van de centrale bank (Federal Reserve) als toezichhouder op de koopkracht van 's werelds reservemunt een blanco volmacht verkreeg om eindeloos geld bij te drukken. 'The dollar is our currency but your problem' zoals John Connally, Nixon's minister van Financiën, ijskoud stelde tijdens een meeting in Washington D.C. met zijn collegae ministers van Financiën. Dit naar aanleiding van een opmerking dat er intussen zoveel dollars over de wereld "zwierven".

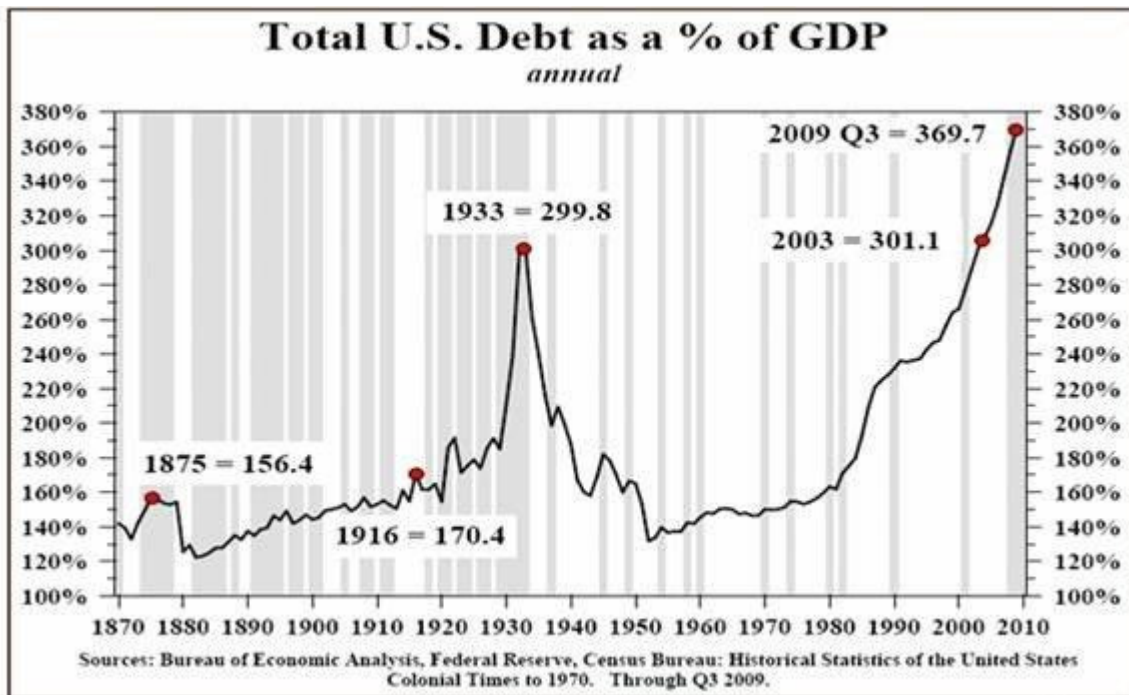
In weerwil van de monetaire verruiming bleef de dollar in het buitenland toch populair vanwege de sterke afhankelijkheid van Amerika's militaire paraplu gedurende de Koude Oorlog en daarna. Ook de export gedreven economieën in Azië (aanvankelijk Japan, Taiwan en Korea later gevolgd door China en India) waren in belangrijke mate op de dollar georiënteerd. Zo lang het Verre Oosten hiervan nog steeds afhankelijk is, bestaat er geen reëel alternatief voor de 'green back' als reservevaluta.

Na een periode van min of meer 'balanced budgets' ten tijde van het bewind van Clinton veranderde de situatie met het aantreden van George W. Bush. Het begon met de opzet van de Home Security (binnenlandse veiligheid) en de invasie in Afghanistan na 9/11 en later de oorlog in Irak in 2003 die grote sommen gelds vereisten. Geld dat de economische groei ver te buiten ging. De financiële situatie verslechterde nog na de introductie van de belastingverlagingen waardoor er nog minder geld "in kas" stroomde. De laatste actie was vooral bedoeld om Bush' populariteit te verbeteren na de discutabele inval in Irak.

Toen Bush zich opnieuw verkiesbaar stelde, meende hij zoveel mogelijk steun te kunnen verkrijgen door aan te kondigen dat iedereen recht had op een eigen huis. De huizenmarkt zou daardoor nog meer groeien. Dat was goed voor de economie, goed voor de huizenbezitter in een stijgende vastgoedmarkt en dus ook goed voor de US Internal Revenue Service (Belastingdienst). Maar hoe solide hypotheekleningen zijn in een dalende vastgoedmarkt, meestal hoog gefinancierd tegen een variabele rente bleek pas vanaf midden 2007

Toen de huizen- en hypotheekmarkten uiteindelijk bezweken onder het hypotheek derivatengeweld moest de Fed alle 'too big to fail' financiële instituten inclusief de door de overheid gegarandeerde Fannie Mae and Freddy Mac redden middels de overname van hun 'toxic loans'. Deze leningen bleken te zijn uitgegeven op een fractionele reserve basis variërend van 20 : 1 tot meer dan 80 : 1, de Achilles' hiel van het financiële systeem. Deze leningen verpakt in versneden zgn. AAA mortgage backed securities werden over de gehele wereld verkocht. Maar weinigen konden vermoeden dat deze praktijken zouden leiden tot de in 2008 in gang gezette kredietcrisis. Evenmin dat de belastingbetaler zou opdraaien voor de gevolgen van de redding van de 'banks too big to fail'.

Totdat Ronald Reagan in 1980 aan het bewind kwam was er bijna 200 jaar verstreken om een schuld van één biljoen (duizend miljard) te creëren. Thans kost het nog geen jaar om zo'n schuld te produceren. Dit zou nooit mogelijk zijn geweest met een koppeling aan het goud. De hieruit voortgevloeide neergang van de koopkracht van de dollar wordt niet alleen bij de Amerikanen maar bij zeer vele wereldburgere neergelegd. Dit is intussen vooral zichtbaar geworden in hoge voedselprijzen in landen met relatief lage inkomens. Met een laag inkomen weegt stijging van de voedselprijs aanzienlijk zwaarder maar ook hier zullen stijgingen van de grondstoffenprijzen bij stukjes en beetje worden doorberekend.

Op deze chart wordt zichtbaar dat overheidsfinanciering over een lengte van jaren onderdeel is geweest van een nogal gewaagd en arbitrair financieel beleid. Alleen toen voormalig president Roosevelt in 1933 het goud van de Amerikaanse onderdaan had geconfisceerd, verbeterde de Amerikaanse schuldenpositie dramatisch snel middels de verse goudvoorraden in de kelders van Fort Knox.

Nu in 2011 staat er meer dan \$2.000 miljard te wachten op herfinanciering, terwijl het budgettekort reeds \$1.500 miljard bedraagt. Daarmee komt de totale herfinancieringsoperatie uit op een bedrag van \$3.500 miljard. Wat zijn nu de reële vermogensbestanddelen van de V.S.?

- * 8.133 ton goud voor zover dat nog in Fort Knox ligt maal de op dat moment geldende goudprijs ad \$1.470 per troy ounce is bijna \$400 miljard
- * 725 million vaten olie in reserve (volgens de IEA) = \$90 miljard
- * de valutareserve van \$135 miljard (volgens het IMF)
- * belastingopbrengsten ter grootte van \$1,125 miljard (volgens opgave van ministerie van Financiën).

Het totale vermogen reikt niet verder dan \$1,750 miljard of niet meer dan de helft van het te herfinancieren bedrag. Intussen rukt de Amerikaanse staatsschuld op richting \$16.000 miljard of zelfs iets meer dan 100% van het BBP. In deze schuld zijn niet meegenomen de kosten van de sociale verzekeringen noch de medische zorgsector. Volgens Bill Gross van PIMCO, 's werelds grootste obligatiefonds, die onlangs afscheid naam van het Amerikaans schuldpapier, zou de totale schuld hiermee op circa \$75.000 miljard komen.

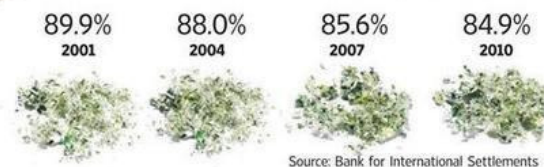
Zelfs Obama's recente aankondiging om de staatsschuld gedurende de komende 12 jaar met \$4,000 miljard terug te brengen laat niet veel meer ruimte dan het kunnen blijven betalen van de rente vooropgesteld dat de rente tot niet meer dan 2% stijgt en de schuld niet verder toeneemt!

Met een economische groei onder 3%, een zwakke huizen*- en arbeids*markt zal het moeilijk blijven om meer belastinginkomsten te verwachten tenzij er drastische belastingverhogingen en bezuinigingen zouden worden doorgevoerd.

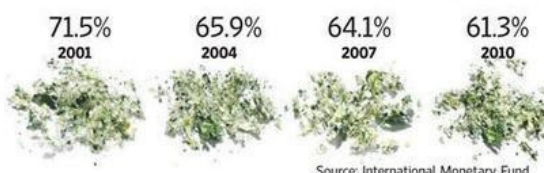
* de huizenverkoop en prijzen bevinden zich zitten nog steeds in een dalende trend; 30% van alle huizen staat “onder water”, terwijl 11% leeg staat, 2,1 miljoen huizen op de veilinglijst zijn beland en de hypotheekschuld is geëxplodeerd van \$725 miljard in 2006 naar bijna \$5.000 miljard in 2010

* de officiële (gemanipuleerde) werkloosheid van 9% ligt volgens John Williams van ShadowStats (die de reële cijfers bijhoudt) op bijna 22%.

Met de “goud” geld verslindende militaire inspanningen (ruim 50% van het budget!), de exploderende schuld en een economie ‘in slow motion’, zie je het vertrouwen in de Amerikaanse munt navenant afnemen zoals duidelijk blijkt uit de onderliggende cijfers over de afgelopen 10 jaar.

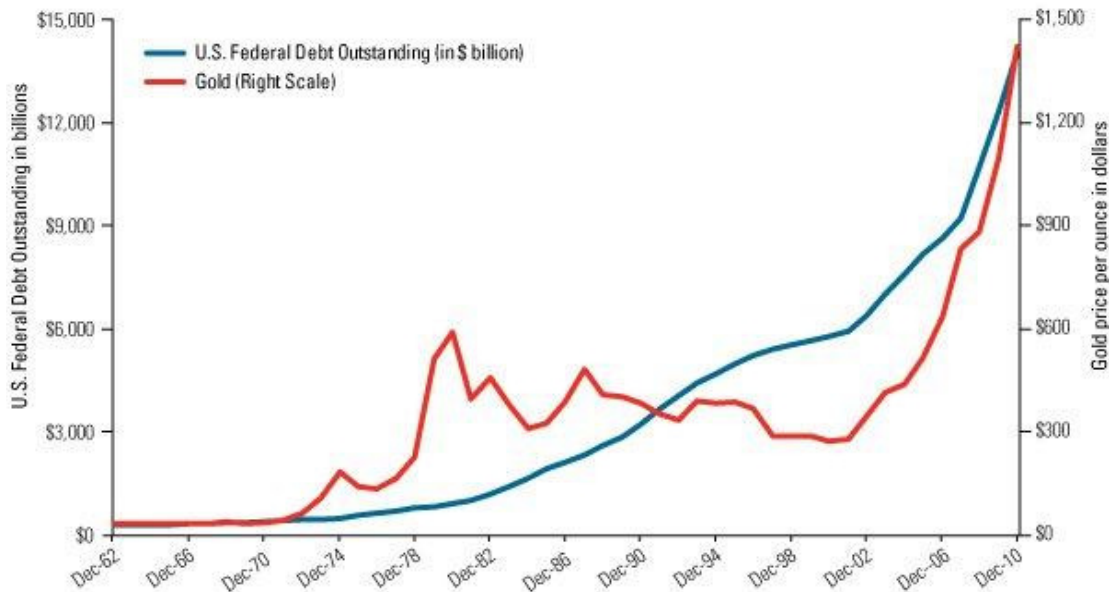
The dollar's share of official global foreign-exchange reserves

Te bedenken valt dat de V.S. het enige land ter wereld is dat nooit de dollar hoeft te wisselen tegen een andere valuta om een buitenlandse handelstransactie te kunnen aangaan. Ook alle commodities staan in dollars genoteerd. In feite koopt de V.S. met eigen gedrukt geld alle import “gratis” in!

U.S. Federal Debt vs. Gold

Annual prices from 1962-2010

Source: Bloomberg and U.S. Global Research

In de euro zone (wel een muntunie maar geen politieke unie) wijkt de situatie wel enigszins af maar in schuldtermen nauwelijks. In de Oostbloklanden moet nog een slordige €2.000 miljard uitstaan zonder dat hiervan veel terugkomt. Hoeveel er uiteindelijk in de PIIGS zal opbranden is nog onduidelijk maar geschat wordt dat dit in dezelfde orde van grootte ligt. Duitsland met een schuldquote van 84% en Frankrijk met 86% van het BBP staan er evenmin riant voor gelet op de 60% afspraken binnen het Stabiliteitspact van Maastricht.

Als gevolg van een en ander is het edelmetaal ook aan deze zijde van de plas de absolute winnaar van de 21e eeuw. Een betere barometer van de ongeëvenaarde schuldgroei is er niet!

Een goed voorbeeld van “harde” koopkracht:

Stel dat je in 2003 een huis had gekocht voor €200,000 bij een goudprijs van \$360 per troy ounce in a equivalent van 570 ounces. Stel dat je dat zelfde huis in 2011 voor €300.000 zou kunnen verkopen dan zou je een ton winst hebben gemaakt. Maar nu bij een goudprijs van \$1.500 zou je maar 200 ounces hebben ontvangen of een koopkrachtverlies van 65% hebben geleden. Om deze reden heeft de regering met de centrale bank er alle belang bij het edelmetaal dood te zwijgen en de ‘normalcy bias’ in stand te houden.

‘In Gold we trust’ – schaars, duurzaam, deelbaar en niet bij te drukken!

Aristoteles: ‘he who owns the gold, makes the rules’

Thans wordt ons een goud bubbel voorgehouden, terwijl er juist sprake is van een schuld bubbel. Ondanks grootscheepse manipulaties op de COMEX doet het goud alle moeite gelijke tred te houden met de schuldexplosie. Dit geldt voor de dollar maar in wezen voor alle fiat valuta’s in meerdere of mindere mate afhankelijk van de schuld/BBP ratio. Onderstaande chart maakt dat inzichtelijk.

Alle majeure valuta's verkeren in het proces van koopkracht"ontkrachting" zoals is terug te vinden in de goudprijs..

Eigenlijk is de aanduiding "goudprijs" onjuist omdat het de enige constante koopkracht vertegenwoordigt waarin alle valuta's worden uitgedrukt en niet andersom zoals je dat in de pers tegenkomt. Dus in wezen is niet het edelmetaal gestegen maar onze fiat valuta's zijn juist gedeprimeerd (in koopkracht gedaald). Een eeuw geleden kon je voor een ounce goud een goed maatkostuum kopen en dat is nu niet anders!

Hoe ver kunnen valuta's in koopkracht afnemen? Precies evenveel als overheidsschulden kunnen stijgen afgezet tegen de ankers van vermogensbestanddelen als de goud- en olievoorraad, valutareserve en belastinginkomsten.

Als 8.133 ton goud op basis van de huidige goudwaarde ongeveer een opbrengst heeft van ca. \$400 billion (april 2011) terwijl de staatsschuld exclusief ongedekte verplichtingen op \$16 biljoen komt dan zou het goudanker een factor van 40 vergen. Dat is ongeveer tweemaal zo veel als al het gemijnde goud over de eeuwen, getaxeerd op 166.000 ton. Inclusief de ongedekte verplichtingen kom je op een factor van 160 uit! Let wel, dit geldt alleen voor de V.S. Tellen we de rest van de wereld er bij (V.K., Europa, Japan) dan komen we nog een "stukje" hoger uit. Derhalve kunnen we zeggen dat het goud als gevolg van marktmanipulatie nog nooit zó goedkoop is geweest

Kan een valuta ook stijgen afgezet tegen goud? In principe ja, alleen door schulden te herstructureren, bezuinigingen en door de rente te verhogen tot boven het inflatieniveau met een positieve reële rente als uitkomst. Maar wat is een reële rente als het inflatiecijfer ook wordt gemanipuleerd? Volgens John Williams van ShadowStats ligt de inflatie in de V.S. na alle voedsel- en energiestijgingen boven 8%. Reden genoeg voor de regering om bij voorkeur juist de zgn. core inflatie (zonder voedsel en energie) aan te houden, die "officieel" op 2,1% staat op jaarbasis (laatste kwartaal) volgens de US Bureau of Labour and Statistics. Maar hoe lang kunnen we zonder voedsel en energie?

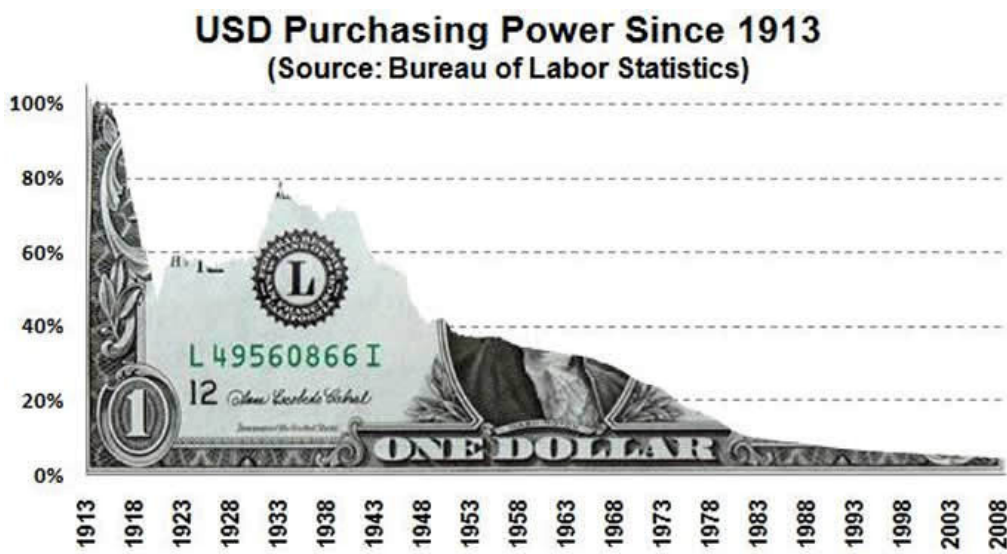
Als de schulden niet worden geherstructureerd in plaats van vooruitgeschoven (we lenen bij van volgende generaties) kan de valutawaarde maar één kant uit. Dus het stoppen van de “goud bull” wordt een hachelijk avontuur.

Gold naysayers unable to tame the bull market

Deel van het schuldenprobleem is Amerika's militaire aanwezigheid in meer dan 100 landen waarheen al de helft van de tekorten gaat. Bijgevolg zijn de defensie uitgaven hoger dan de rest van de wereld bij elkaar opgeteld. Alleen door deze drastisch af te bouwen is een mogelijkheid om de koopkracht van de dollar ietwat te herstellen. Voor Europa ligt de zaak wat gecompliceerder daar hier sprake is van uit de hand gelopen overheidsschulden als gevolg van een te ruim fiscaal beleid (PIIGS), de eenwording van Duitsland, de redding van de banken en de niet terugkerende leningen uit Oost-Europa.

Zouden de centrale banken doen wat ze nog te doen staat nl. herstructureren van de uitstaande schulden en de rente verhogen dan zou hiermee de economie de nek worden omgedraaid, de vastgoedmarkt niet in de laatste plaats en zou er terstond verarming optreden. Vandaar uitstel!

Het jaar 1913 was het jaar van de oprichting van de U.S. Federal Reserve Bank.

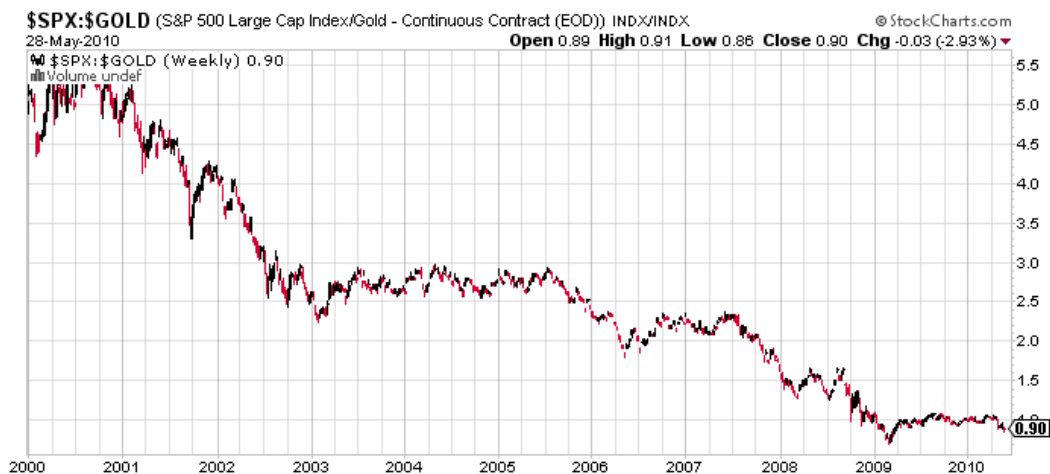
Dus, de centrale bank als waakhond van de koopkracht van de dollar heeft hopeloos gefaald!

Thomas Jefferson: *'the central bank is an institution of the most deadly hostility against the principals and form of our Constitution and deprives the people of their property until their children wake up homeless in a country their fathers conquered'*.

Adam Smith (1776): without real money, a civilization is in danger of disappearing'.

Alan Greenspan in een niet naar buiten gebrachte speech in the Council of Foreign Relations in New York in September 2010: **'fiat money has no place to go but gold!'**

Deze uitspraken spreken voor zich zelf. De meest opvallende is die van Alan Greenspan die ruim tien jaar geleden nog sprak van goud als een 'barberic relic'.

Identiek aan het eerder aangehaalde koopkrachtvoorbeeld op huizegebied geldt dit ook voor de beurs. Ondanks een stijging van 10% in de S&P sinds 2000 zou je in goud meer dan 80% hebben ingeleverd. Dit geldt uiteraard niet alleen voor de S&P in New York maar voor alle beursindexen.

Een oplopende verruiming van de geldhoeveelheid met (hyper)inflatie in het verschiep zal bijzonder ernstige consequenties hebben voor de beleggingsindustrie (banken, pensioenfondsen, verzekeringsmaatschappijen etc. met een totaal belegd vermogen van ca. \$50 biljoen, tenzij ondergebracht in edelmetalen en andere harde en zachte commodities (landbouw).

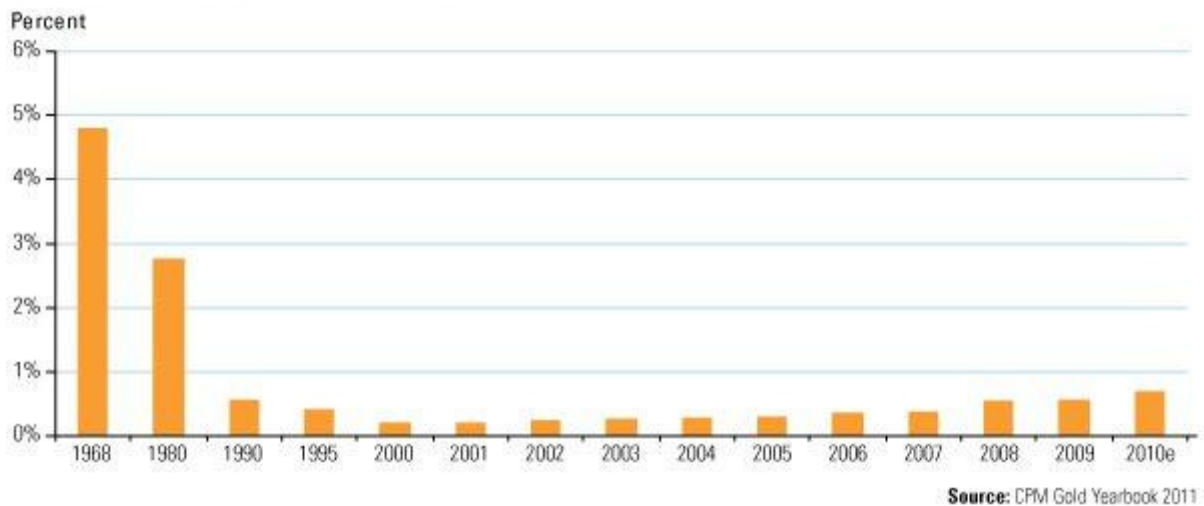
Fed president Richard Fisher of the Fed Dallas branch zei in een speech op de universiteit van Frankfurt op 20 maart j.l.: 'it is only a matter of time before the U.S. will be insolvent!'

Deze winter zijn er op het World Economic Forum in Davos, serieuze gesprekken geweest tussen China, Rusland, Frankrijk and Brazilië betreffende een alternatieve reserve valuta.

Intussen hebben de staat Utah, JP Morgan en Saudi Aramco Oil openlijk te kennen gegeven meer voor fysiek goud te voelen dan voor een fiat valuta. Dus het lijkt alsof goud op de weg terug is waarbij onderstaande charts aan duidelijkheid niets te wensen overlaten.

Gold as a Percent of Global Financial Assets

Conclusie: onze toekomst staat niet langer gekleurd in fiat valuta's maar veeleer in goud reeds daterend van ver vóór Cleopatra!